

Sygn. akt V CSK 399/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w L.

przeciwko M. J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt V ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) oddala wniosek powoda o zwrot kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany M. J., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą [...] C. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 17 grudnia 2013 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w C. z dnia 12 marca 2013 r. w części oddalającej powództwo poprzez zasądzenie na rzecz powódki M. sp. z o.o. z siedzibą w L. kwoty 106 940, 80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2010 r. oraz oddalającego apelację powódki w pozostałej części - w zakresie dotyczącym orzeczenia reformatoryjnego.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania pozwany oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje

potrzeba wykładni, czy przewidziane w art. 635 k.c. uprawnienie zamawiającego do odstąpienia od umowy może być skutecznie wykonane wyłącznie w okresie, gdy biegnie umowny termin do wykonania dzieła, czy również po jego upływie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Wywód przedstawiony przez skarżącego nie odpowiada powyższymi wymaganiami. Za istotne zagadnienie prawne uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, nie publ.). Zagadnienie przedstawione przez pozwanego dotyczy natomiast rozbieżności występujących w orzecznictwie, czyli problemu, który był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. Tak wskazana i uzasadniona przyczyna kasacyjna nie może zostać uwzględniona, bowiem nie można mówić o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i jednocześnie - wykorzystując ten sam przepis prawa oraz problem prawny - powoływać się na występowanie rozbieżności interpretacyjnych w orzecznictwie sądowym. Sąd Najwyższy ma rozstrzygnąć "nowe" zagadnienie prawne, co oznacza, że powołany przepis nie stanowił dotąd źródła rozbieżności w orzecznictwie w rozumieniu art.

398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013, III SK 39/12, nie publ.).

Z kolei przyczyna oznaczona jako potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie wątpliwości interpretacyjnych, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, także przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym owe rozbieżności polegają (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Pozwany wskazał co prawda na rozbieżności pomiędzy wyrokami Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2004 r., IV CK 356/02, „Monitor Spółdzielczy” 2005, nr 5, s. 14 oraz z dnia 12 stycznia 2012 r., IV CSK 182/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 90, jednak pominął fakt, że w stanie prawnym, na podstawie którego zapadło zaskarżone orzeczenie sama możliwość odstąpienia od umowy także po upływie terminu wyznaczonego na wykończenie dzieła nie było kwestionowane, a rozważano jedynie dwie, różne podstawy tego uprawnienia, tj. art. 635 i art. 637 k.c. Art. 637 k.c. utracił moc z dniem 25 grudnia 2014 r., zatem rozstrzygnięcia zakresu zastosowania art. 635 k.c. *pro futuro* nie jest celowe. Wskazać ponadto należy, że za poglądem, iż na podstawie art. 635 k.c. dopuszczalne jest odstąpienie przez zamawiającego od umowy o dzieło także po upływie terminu do wykonania dzieła, wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r., IV CSK

182/11 (OSNC 2012, nr 7-8, poz. 90) zdecydowanie opowiedziało się późniejsze orzecznictwo, w tym Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 marca 2013 r., III CSK 216/12 (nie publ.). Skarżący nie przedstawił argumentów przemawiających za potrzebą jego zmiany lub modyfikacji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając okoliczności sprawy, charakter dochodzonego roszczenia o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na zasadzie słuszności (art. 102 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).